

Hoofdstuk 11

Internationale vergelijking van de O&O-uitgaven (GERD)

1. De O&O-intensiteit in het Vlaams Gewest (3%-norm)

Een van de meest gebruikte indicatoren om de O&O-activiteit van een regio weer te geven, is de O&O-intensiteit: het percentage van het BBPR (bruto binnenlands product van een regio) dat besteed wordt aan O&O.

Voor het BBPR is ondertussen het nieuwe ESR2010 rekeningstelsel in gebruik. Dit vormt een update van het ESR1995 rekeningstelsel, waarop de vorige BBPR waren gebaseerd. Over het algemeen werden de grondslagen en algemene principes van het ESR1995 overgenomen in het ESR2010 rekeningstelsel. De doorgevoerde wijzigingen hebben als doel de huidige economische omgeving nog nauwgezetter in te schatten.

Deze verandering brengt met zich mee dat het BBPR voor het Vlaams Gewest relatief stijgt ten opzichte van de ESR1995-berekening. De O&O-intensiteit, het percentage van het bruto binnenlands product (BBP) dat besteed wordt aan O&O door alle onderzoeksactoren samen, wordt voor 2017 berekend op basis van de resultaten van de O&O-enquête 2018 (zie hiervoor ook de “3% nota”, ECOOM, juni 2019).

Tabel 55 laat de evolutie zien van:

- de globale Vlaamse O&O-intensiteit (GERD) in het Vlaams Gewest
- de opsplitsing van GERD in private en publieke financiering (de 2%- en de 1%-norm)
- de opsplitsing van GERD in BERD (O&O-uitgaven in de private sector) en non-BERD (O&O-uitgaven in de publieke sector).

We herinneren er aan dat de opsplitsing van de O&O-intensiteit volgens financieringssector (gefinancierd door de private of publieke sector) niet te verwarren is met die volgens uitvoeringssector (besteed binnen de private of publieke sector).

De eerste heeft betrekking op de oorsprong van de middelen (privaat of publiek), los van de sector waar het onderzoek wordt uitgevoerd.

De laatste heeft betrekking op de sector waarbinnen het onderzoek wordt uitgevoerd, los van de oorsprong van de middelen, zijnde de bedrijven (BERD), het hoger onderwijs (HERD), de publieke onderzoekscentra (GOVERD) of de non-profit organisaties (PNP). De laatste drie worden samen ook de non-BERD (publieke sector) genoemd.

Tabel 55 toont de evolutie na retroactieve herberekening op basis van de meest recente BBPR-cijfers (NBB, 2018).

Tabel 55 Evolutie O&O-intensiteit Vlaanderen (ESR2010 rekeningenstelsel), meest recente cijfers (juni 2020)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
GERD/BBPR	2,06	2,21	2,33	2,53	2,55	2,59	2,68	2,76	2,89	2,92
GERD opgesplitst volgens financieringssector										
Private financiering / BBPR	1,52	n.b.	1,72	n.b.	1,85	n.b.	1,90	n.b.	2,16	n.b.
Publieke financiering / BBPR	0,54	n.b.	0,61	n.b.	0,71	n.b.	0,79	n.b.	0,72	n.b.
GERD opgesplitst volgens uitvoeringssector										
BERD / BBPR	1,35	1,48	1,59	1,76	1,76	1,81	1,88	1,88	2,02	2,04
Non-BERD/BBPR	0,71	0,73	0,74	0,77	0,79	0,78	0,80	0,88	2,89	0,88

Bron: 2009 – 2017: 3% nota, ECOOM, juni 2019; 2018: 3%light nota, ECOOM, juni 2020

2. Nationale en internationale vergelijking

Tabel 56 toont de evolutie van de O&O intensiteit van Vlaanderen en België in een internationale context. Hieruit blijkt dat Vlaanderen en België in 2018 hoger scoren dan het EU-gemiddelde, respectievelijk 2,92% en 2,76% in vergelijking met 2,03%.

Tabel 56 Evolutie van de GERD van 2009 tot 2018 (% van BBP)

Year	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ierland	1,23	1,39	1,61	1,59	1,56	1,56	1,57	1,52	1,18	1,17	..	1,15
Zwitserland	..	2,71	3,19	3,37	..	3,37	..
Zweden	3,26	3,49	3,41	3,17	3,19	3,24	3,27	3,11	3,23	3,25	3,37	3,31
Duitsland	2,46	2,62	2,74	2,73	2,81	2,88	2,84	2,88	2,93	2,94	3,07	3,13
Denemarken	2,52	2,77	3,06	2,92	2,94	2,98	2,97	2,91	3,05	3,09	3,05	3,03
Oostenrijk	2,42	2,57	2,60	2,73	2,67	2,91	2,95	3,08	3,05	3,12	3,05	3,17
Vlaanderen	1,92	2,01	2,06	2,21	2,33	2,53	2,55	2,59	2,68	2,76	2,89	2,92
Finland	3,34	3,54	3,73	3,71	3,62	3,40	3,27	3,15	2,87	2,72	2,73	2,75
België	1,85	1,94	2,00	2,06	2,17	2,28	2,33	2,37	2,43	2,52	2,66	2,76
Frankrijk	2,02	2,06	2,21	2,18	2,19	2,23	2,24	2,28	2,27	2,22	2,21	2,20
Noorwegen	1,56	1,55	1,72	1,65	1,63	1,62	1,65	1,72	1,94	2,04	2,10	2,07
Nederland	1,67	1,62	1,67	1,70	1,88	1,92	1,93	1,98	1,98	2,00	1,98	2,16
EU (28 landen)	1,69	1,76	1,83	1,83	1,87	1,91	1,92	1,94	1,95	1,94	1,98	2,03
Slovenië	1,43	1,63	1,81	2,05	2,41	2,56	2,56	2,37	2,20	2,01	1,87	1,95
UK	1,61	1,61	1,67	1,65	1,65	1,58	1,62	1,64	1,65	1,66	1,65	1,71
Italië	1,13	1,16	1,22	1,22	1,20	1,26	1,30	1,34	1,34	1,37	1,37	1,39
Hongarije	0,96	0,98	1,13	1,14	1,19	1,26	1,39	1,35	1,35	1,19	1,33	1,53
Portugal	1,12	1,44	1,58	1,54	1,46	1,38	1,32	1,29	1,24	1,28	1,32	1,35
Estonië	1,06	1,25	1,39	1,57	2,28	2,11	1,71	1,42	1,46	1,25	1,28	1,40
Luxemburg	1,59	1,62	1,68	1,50	1,46	1,27	1,30	1,26	1,27	1,26	1,27	1,21
Spanje	1,24	1,32	1,36	1,36	1,33	1,30	1,28	1,24	1,22	1,19	1,21	1,24
Griekenland	0,58	0,66	0,63	0,60	0,67	0,70	0,81	0,83	0,96	0,99	1,13	1,18
Polen	0,56	0,60	0,66	0,72	0,75	0,88	0,87	0,94	1,00	0,96	1,03	1,21
Litouwen	0,80	0,79	0,83	0,79	0,91	0,90	0,95	1,03	1,04	0,84	0,90	0,88
Slovakije	0,45	0,46	0,47	0,61	0,66	0,80	0,82	0,88	1,16	0,79	0,89	0,84
Letland	0,55	0,58	0,45	0,61	0,70	0,66	0,61	0,69	0,62	0,44	0,51	0,64

Bron: '3% light nota' Ecoom, juni 2020, en OECD, Main Science and Technology Indicators. Data gedownload op 26 maart 2020

Tabel 57 toont de evolutie van de **publiek gefinancierde O&O intensiteit** voor de periode 2011 tot 2017. In 2017 scoort Vlaanderen hoger dan het EU gemiddelde, namelijk 0,72% versus 0,59%. België scoort echter lager dan het EU-gemiddelde, namelijk 0,53.

Tabel 57 Evolutie van de publiek gefinancierde GERD van 2011 tot 2017 (% van BBP)

Year	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Noorwegen	0,76	..	0,76	..	0,87	0,93	0,98
Zwitserland	..	0,75	0,82	..	0,87
Duitsland	0,84	0,84	0,83	0,83	0,82	0,84	0,85
Zweden	0,88	..	0,93	0,84
Oostenrijk	0,95	1,10	0,99	1,10	0,99	0,95	0,84
Denemarken	0,83	0,87	0,89	..	0,92	..	0,83
Finland	0,91	0,91	0,85	0,87	0,83	0,79	0,79
Vlaanderen	0,61	n.b.	0,71	n.b.	0,79	n.b.	0,72
Frankrijk	0,77	0,79	0,79	0,78	0,79	0,72	0,71
US	0,86	0,79	0,75	0,71	0,69	0,65	0,65
Nederland	0,64	0,62	0,64	0,66	0,66	0,63	0,62
EU (28 landen)	0,63	0,64	0,63	0,63	0,62	0,59	0,59
Luxemburg	0,49	0,57	0,63	..	0,61	..	0,55
Portugal	0,61	0,59	0,62	0,61	0,55	0,55	0,54
België	0,51	0,56	0,57	..	0,55	..	0,53
Spanje	0,59	0,56	0,53	0,51	0,50	0,48	0,47
Italië	0,50	0,54	0,54	0,53	0,51	0,48	0,44
UK	0,50	0,45	0,47	0,47	0,46	0,44	..
Slovenië	0,76	0,73	0,69	0,52	0,44	0,41	0,43
Griekenland	0,33	0,35	0,42	0,44	0,51	0,42	0,43
Hongarije	0,45	0,46	0,50	0,45	0,47	0,31	0,42
Polen	0,42	0,45	0,41	0,42	0,42	0,37	0,40
IJsland	0,46	0,43	0,43	0,42	0,31	0,30	..

Bron: Main Science and Technology Indicators, OESO, extracted 26 maart 2020
 Vlaanderen: '3% nota ECOOM, juni 2019